

Déli Agrárszakképzési Centrum
7100 Szekszárd, Palánk 19. Pf.:228. OM azonosító: 036410
e-mail: centrum@deliaszc.hu ; honlap: www.deliaszc.hu
Telefon: (36)-74/319-876; 74/418-942; 74/446-373

Eszközök és források értékelési szabályzata

Kelt: 2020. szeptember 9.

Jóváhagyja:

Simonné Szerdai Zsuzsanna
főigazgató

Hatályba lépteti:

Jeszenka Ildikó
kancellár

- **Értékelés:** az eszközök és a források könyvviteli nyilvántartásba vételhez alkalmazott értékének és az éves költségvetési beszámoló mérlegébe kerülő értékének meghatározását jelenti.
- **Minősítés:** döntés az adott eszköz, befektetett eszközök, illetve forgóeszközök, azon belül az egyes eszközcsoportok közé való besorolásáról.
- **Vételár:** a termékek, szolgáltatások beszerzése, értékesítése után fizetett, kapott, felárral növelt, engedményekkel csökkentett, áfát nem tartalmazó ellenérték, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír esetén ide nem értve az Szt. 50. § (3) bekezdése szerinti vételárban lévő felhalmozott kamatot.
- **Felújítás:** az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítását szolgáló időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama megnövekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul és így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak. Felújítás és korszerűsítés is, ha az a korszerű technika alkalmazásával a tárgyi eszköz egyes része az eredetitől eltér, megoldásával vagy kicserélésével a tárgyi eszköz üzembiztonságát, teljesítőképességét, használhatóságát vagy gazdaságosságát növeli.
A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz oly mértékben elhasználódott (szerkezeti elemei elöregedtek), amelynek az elhasználódottsága már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti.
Nem felújítás az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egy időben való elvégzése, függetlenül a kiadások nagyságától.
- **Karbantartás:** a használatban lévő tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási tevékenység, ideértve a tervszerű megelőző karbantartást, a hosszabb időszakonként, de rendszeresen visszatérő nagyjavítást, és mindazon javítási, karbantartási tevékenységet, amelyet a rendeltetésszerű használat érdekében el kell végezni, amely a folyamatos elhasználódás rendszeres helyreállítását eredményezi.

3. Az értékeléshez kapcsolódó jogszabályi előírások

A Déli ASzC-nek az eszközök és források értékelésénél figyelembe kell venni az Áhsz. ezzel kapcsolatos előírásait a következők szerint:

- az Áhsz. 15., 16. és 16/A §-ában foglaltakat a bekerülési érték megállapításánál;
- az Áhsz. 17., 18. és 19. §-ában foglaltakat az eszközök értékcsökkenésének, értékvesztésének és értékhelyesbítésének megállapításánál;

- az Áhsz. 20. és 21. §-ában foglaltakat a mérlegtételek értékelésénél.

A költségvetési szerveknek az Szt. szabályaiból kötelező alkalmazniuk a következőket:

- bekerülési érték megállapításához: Szt. 47. § (9) bekezdésében, Szt. 49. § (5) bekezdésében, 50. § (1), (2), (4) és (6) bekezdésében, Szt. 48. § (7) bekezdésében, Szt. 51. § (1)–(4) bekezdésekben, Szt. 3. § (4) bekezdésének 8. pontjában, 49. § (3), (4), (6) és (7) bekezdésében, és 62. § (2) bekezdésében foglaltakat;
- az eszközök értékcsökkenésének, értékvesztésének és értékhelyesbítésének megállapításához: Szt. 52. § (1), (2), (5), (6) és (7) bekezdésében, az Szt. 53. §-ában, az Szt. 54–56. §-okban, az Szt. 57. § (2) bekezdésében, az Szt. 58. § (2) és (3) bekezdésében, az Szt. 57. § (3) bekezdésében, az Szt. 58. § (1), (5), (6), (7), (8) és (9) bekezdésében foglaltakat;
- a mérlegtételek értékelésénél: az Szt. 46. §-ában, az Szt. 60. § (5) bekezdésében foglaltakat.

II. Az eszközök és források részletes szabályai

A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források általános értékelési szabályai:

1. Bekerülési érték meghatározása

Az egyes mérlegtételek értékelésének egyik legfontosabb kiindulópontja az eszközök bekerülési (beszerzési és előállítási) értékének meghatározása, melyet elsődlegesen a költségvetési szervek esetében az Áhsz. szabályoz és ahol az egyezés megengedett az Szt.-vel, ott ezeket az előírásokat kell figyelembe venni.

A Szabályzatban az egyes eszközcsoportok bekerülési érték meghatározásának szabályait célszerű általánosan meghatározni.

Ezek a csoportok a következők:

- **Vásárolt immateriális javak bekerülési értéke** az egységes rovatrend K61. Immateriális javak beszerzése, létesítése rovathoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár.
- **Vásárolt, rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök bekerülési értéke** az egységes rovatrend K62. Ingatlanok beszerzése, létesítése, K63. Informatikai eszközök beszerzése, létesítése vagy K64. Egyéb tárgyi eszközök beszerzése, létesítése rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára, kisajátítás útján szerzett ingatlan esetén a kártalanítás összege is. Az idegen vállalkozó által előállított, rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett tárgyi eszközök esetén a beruházás bekerülési értéke az eszköz létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe

helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapszolható:

- = tervezési,
- = szállítási,
- = rakodási,
- = alapozási,
- = szerelési,
- = üzembe helyezési

munkáknak az egységes rovatrend K62., K63., K64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott együttes vételára.

– **A használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével,** rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, élettartamának, teljesítőképességének közvetlen növelésével összefüggésben idegen vállalkozó által végzett beruházás bekerülési értéke a bővített, megváltozott rendeltetésű, átalakított, megnövelt élettartalmú, teljesítőképességű eszköz üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezéssel felmerült az eszközhöz egyedileg hozzákapszolható tervezési, szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési munkáknak az egységes rovatrend 62., 63. és 64. rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.

– **A már használatba vett, illetve a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközökön idegen vállalkozó által végzett felújítási munkák esetén a felújítás** [Szt. 3. § (4) bekezdés 8. pont] bekerülési értéke az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga (kapacitása, pontossága) helyreállítása érdekében a felújítás befejezéséig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapszolható tervezési, szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési munkáknak az egységes rovatrend K71., K72., K73. rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételára.

Az ingatlanok, gépek, berendezések, felszerelések, járművek, tenyészállatok értékét növeli az azokhoz kapcsolódóan a pénzügyi számvitelben elszámolt befejezett felújítás értéke.

– **Saját előállítású immateriális javak, tárgyi eszközök bekerülési értékének összetevői:**

Az eszköz előállítási értékének részét képezik azok a költségek, amelyek

- = az eszköz (termék) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek;
- = az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak;
- = az eszközre (termékre) megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Az eszköz előállítása során felmerült költségként kell figyelembe venni:

- = a közvetlen anyagköltséget;
- = a közvetlen személyi juttatási költséget;
- = a közvetlen személyi juttatási költségek járulékait, szociális hozzájárulási adót;
- = az egyéb közvetlen költséget (szállítási és rakodási költség, közvetlen gépköltség).

Az előállítási költségek közé tartoznak azok az adott eszközzel közvetlen kapcsolatba hozható, az előállításához kapcsolódó általános költségek arányos összegei is, amelyek az adott termékre megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Ilyenek:

- = gépköltségek,
- = kamatköltségek,
- = egyéb kisegítő részlegek (üzemek) általános költségei.

Az előállítási költségek között kell elszámolni és, így az előállítási érték részét képezi)

- = az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a beruházó költségvetési szerv által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét;
- = a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, a szolgáltatásnyújtással egyidejűleg.
- = **Követelés fejében** átvett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.
- **Csere útján** beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.
- **A térítés nélkül** (a visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszköz, illetve az ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet-) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – az eszköznek az állományba vétel időpontjában ismert piaci értéke.

- **A vásárolt készletek bekerülési értéke** az egységes rovatrend K311. Szakmai anyagok beszerzése vagy K312. Üzemeltetési anyagok beszerzése rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon végleges kötelezettségvállalásként, más fizetési kötelezettségként nyilvántartott vételár. A befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek, állatok bekerülési értéke az Szt. 62. § (2) bekezdése szerint számított előállítási érték.

Az Szt.-ben foglalt szabályok a következők:

- **Vásárolt készleteknél (anyag, áru) bekerülési érték** a 47–50. §-ok szerinti tételek. a beszerzési értékek alapján számított átlagos (súlyozott) beszerzési ár, illetve a FIFO módszer szerint meghatározott bekerülési érték; saját termelésű készleteknél (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állatok) előállítási érték az 51. § szerinti közvetlen önköltség, illetve az átlagos (súlyozott) közvetlen önköltség, vagy a FIFO módszer szerint meghatározott közvetlen önköltség. A közvetlen önköltség utókalkulációval meghatározott vagy norma szerinti közvetlen önköltség lehet. A befejezetlen termelés norma szerinti közvetlen önköltsége a félkész termék, a késztermék norma szerinti közvetlen önköltségéből a teljesítési fok alapján arányosítással is meghatározható.
- **A forintban kifizetett követelés jellegű sajátos elszámolások és egyéb sajátos eszközoldali elszámolások** bekerülési értéke az átutalt vagy megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg, a valutapénztárból, devizaszámláról kifizetett követelés jellegű sajátos elszámolások bekerülési értéke a valuta, deviza nyilvántartási árfolyamon átszámított forintértéke. A követelés jellegű sajátos elszámolások kivételével a követelések bekerülési értéke az egységes rovatrend bevételeihez kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon kimutatott követelésekkel megegyező elismert, esedékes összeg.
- **A követelések bekerülési értéke** az egységes rovatrend bevételeihez kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon kimutatott követelésekkel megegyező elismert, esedékes összeg.
- **A forintban kapott kötelezettség jellegű sajátos elszámolások** bekerülési értéke az átutalt, megfizetett – előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó – összeg. A valutában, devizában kapott kötelezettség jellegű sajátos elszámolások bekerülési értéke az Áhsz. szerinti árfolyamon átszámított forintérték, kivéve a forintban kapott devizát, amelynél a ténylegesen kapott forintérték alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni. A kötelezettség jellegű sajátos elszámolások kivételével a kötelezettségek bekerülési értéke az egységes rovatrend kiadásaihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek összege.

- **A kötelezettségek bekerülési értéke** az egységes rovatrend kiadásaihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalások, más fizetési kötelezettségek összege.

Azokban az esetekben, ahol az Áhsz. a bekerülési értéket az egységes rovatrend rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség összegében határozza meg, a bekerülési értéket nem módosítja a teljesítéskor realizált árfolyamnyereség miatt a végleges kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség csökkentése.

Sajátos szabályok a bekerülési érték megállapításánál:

- A bekerülési érték részét képező tételek elszámolásának időpontjára az Szt. 47. § (9) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy az eszköz értékének utólagos módosítása során akkor kell a különbség összegét jelentősnek tekinteni, ha az meghaladja az eredetileg elszámolt bekerülési érték 1%-át, de legalább a százezer forintot. Ez az Szt.-ben foglalt szabály a következő:
- A bekerülési (beszerzési) érték részét képező tételleket a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténte (legkésőbb az üzembe helyezés) kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbséggel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a különbség összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja. Amennyiben a különbség összege jelentősen nem módosítja az adott eszköz bekerülési (beszerzési) értékét, annak összegét a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában egyéb ráfordításként, illetve egyéb bevételként kell elszámolni
- A vagyonnevelésbe vett eszközök – ideértve, ha a vagyonnevelői jog más vagyonnevelőtől való átvétellel, költségvetési szerv átalakításával, jogutód nélküli megszűnésével kapcsolatban keletkezik, de ide nem értve, ha a vagyonnevelői jog vásárlással, saját előállítással keletkezik – bekerülési értéke a vagyonnevelésbe adónál kimutatott bruttó érték. Az átvételt követően a vagyonnevelésbe adónál az átadásig esetleg elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést a vagyonnevelésbe vevőnek nyilvántartásba

- A tulajdonosnál, tulajdonosi joggyakorló szervezetnél az államháztartáson belüli szervezet részére vagyongazdálkodásba adott, eszköz visszavételkori bekerülési értéke, valamint a a korábbi vagyongazdálkodónál, tulajdonosnál kimutatott bruttó érték.—A visszavételt követően az átadásig esetleg elszámolt értékcsökkenést, értékvesztést nyilvántartásba kell venni,
- Importbeszerzés esetén a bekerülési értéket – figyelemmel az Áhsz. 20. § (3) és (4) bekezdésére – az Szt. 48. § (7) bekezdése szerint kell meghatározni.

Az Szt. szabálya az importbeszerzés esetén a következő:

Ha a beszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik, akkor a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor (teljesítésekor) érvényes, a 60. § (4)–(6) bekezdései szerinti árfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke,

2. Az értékcsökkenésének elszámolási szabályai

2.1 Terv szerinti értékcsökkenés

Az Szt. előírásai szerint

- az immateriális javak, tárgyi eszközök után terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni. Az értékcsökkenésre az Szt. 52 § (2)–(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel az Szt. 52. § (1), (2) és (5)–(7) bekezdéseit kell alkalmazni;

Az alkalmazandó tervszerinti értékcsökkenés leírás kulcsai a következők:

– alapítás-átstruktúrázás aktivált értéke	20 %
– vagyoni értékű jogok	16 %
– szellemi termékek	33 %
– épületek és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	2 %
– építmények és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	3 %
– gépek, berendezések és felszerelések, kivéve számítástechnikai és ügyviteltechnikai eszközök	14,5 %
– számítástechnikai és ügyviteltechnikai eszközök	33 %
– járművek	20 %

A tenyészállatok értékcsökkenését a bekerülési (beszerzési, előállítási) érték alapulvételével, - figyelembe véve a tenyészedőt, tartási időt – az alábbi lineáris kulcsok alkalmazásával állapítja meg a Déli ASzC:

Szarvasmarha	20 %
Ló	33 %
Sertés	33 %
Juh	20 %
Baromfi	100 %

- az immateriális javaknak, a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét (beszerzési, illetve előállítási) azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogják (az értékcsökkenés elszámolása);
- az évenként elszámolandó értékcsökkenésnek a bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – maradványérték megállapítása esetén a maradványértékkel csökkentett bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – vagy a nettó értékhez (a terv szerint elszámolt értékcsökkenéssel csökkentett bruttó értékhez) viszonyított arányát, vagy a bekerülési értéknek a teljesítménnyel arányos összegét, illetve az értékcsökkenés évenkénti abszolút összegét az egyedi eszköz várható használata, ebből adódó élettartama, fizikai elhasználódása és erkölcsi avulása, az adott tevékenységre jellemző körülmények figyelembevételével kell megtervezni, és azokat a nyilvántartásokon történő rögzítést követően a rendeltetésszerű használatbavételtől, az üzembe helyezéstől kell alkalmazni. Az üzembe helyezés időpontja az eszköz szokásos vállalkozási tevékenység keretében történő rendeltetésszerű hasznosításának a kezdő időpontja. Az üzembe helyezést hitelt érdemlő módon dokumentálni kell.

A költségvetési szerveknek **nem kell maradványértéket meghatározniuk** a 25 millió Ft bekerülési érték alatti gépek, berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenésének megállapításánál.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy maradványértéket kell megállapítani minden 2014. január 1-je után állományba vett

- immateriális javaknál,
- ingatlannál (értékhatártól függetlenül),

- 25 millió Ft bekerülési érték feletti gépeknél, berendezéseknél, felszereléseknél, járműveknél,
- tenyészállatoknál.

A maradványértéket abban az esetben, ha a költségvetési szerv úgy dönt számviteli politikájában, hogy az adott eszközt, melyre maradványérték elszámolási kötelezettsége van, addig használja rendeltetésszerűen, amíg az elszámolt értékcsökkenés összege nem éri el a bekerülési (bruttó) értéket, akkor a maradványérték összegét nulla forintban lehet meghatározni.

Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni addig, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják. A kisértékű immateriális javak bekerülési értékét a beszerzést, a kisértékű tárgyi eszközök bekerülési értékét az üzembe helyezést, használatba vételt követően, legkésőbb a negyedévi záráskor kell terv szerinti értékcsökkenésként egy összegben elszámolni.

A kötelezően alkalmazható terv szerinti értékcsökkenési kulcsok a költségvetési szervek esetében a következők:

- Az immateriális javak esetén a terv szerinti értékcsökkenés leírási kulcsa
  - = vagyoni értékű jogoknál 16% vagy a tervezett használati idő alapján megállapított lineáris kulcs,
  - = szellemi termékeknél 33%.
- A tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenését a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell elszámolni. Az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok terv szerinti értékcsökkenésének leírási kulcsa azonos annak az ingatlanok a leírási kulcsával, amelyhez az adott vagyoni értékű jog kapcsolódik.
- **Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés a földterület, a telek (a bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével), az erdő, a képzőművészeti alkotás, a régészeti lelet bekerülési (beszerzési) értéke után, és az üzembe nem helyezett beruházásnál, valamint az olyan eszközöknél, amelyek az értékükből a használat során sem veszítenek, vagy amelyek értéke a különleges helyzetükből, egyedi mivoltukból adódóan évről, évre nő.**

2.2 Terven felüli értékcsökkenés elszámolása

- Az Szt. előírásai alapján terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszközöknél elszámolni akkor, ha:

- = az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke (ezt a szabályt a költségvetési szervek nem alkalmazhatják);
- = az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a vállalászási tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;
- = a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

A költségvetési szervek év végi értékelés alapján nem számolhatnak el terven felüli értékcsökkenést, így emiatt év végén nem kell értékelniük azokat az eszközeiket, amelyeknél terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolniuk.

3. Értékvesztés elszámolási szabályai

A költségvetési szerveknek az Szt.-ben meghatározott eszközök után értékvesztést kell elszámolniuk.

Ezek az eszközök a következők:

- készletek,
- követelések,

A Magyar Államkincstárnál vezetett pénzeszköz számláknál nem kell értékvesztést elszámolni.

Az értékvesztés megállapítás Szt. szerinti szabályai:

Ha a vásárolt készlet (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.

A vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét – az előzőekben foglaltakon túlmenően – csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás

stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, ha felhasználása, értékesítése kétségessé vált, ha feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését – a különbözethek értékvesztéskénti elszámolásával – ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyagáron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.

Az értékvesztés összege a – fajlagosan kis értékű – készleteknél a költségvetési szerv által kialakított készletcsoportok könyv szerinti értékének arányában is meghatározható. Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a bekerülési értéket.

A készletek értékelésénél a tartósság kritérium a gyakorlatban azt jelenti, hogy kizárólag azokat a készleteket kell év végén értékelní, melyek két mérlegfordulónapon is a raktári állományban voltak.

A **követelések minősítése** alapján az üzleti év mérleg-fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

A kis összegű követelések könyvvitelben elkülönített csoportjára – a követelések együttes minősítése alapján – az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható, egy összegben elszámolható, elkülönítetten kimutatható. Ez esetben a következő évi mérleg-fordulónapi értékeléskor a kis összegű követelések – hasonló módon megállapított – értékvesztésének összegét össze kell vetni az előző évi, ilyen jogcímen elszámolt értékvesztés összegével és a csoport szintjén mutatkozó különbözetet – előjelének megfelelően – a korábban elszámolt értékvesztést növelő értékvesztésként, illetve a korábban elszámolt értékvesztés visszaírásaként kell elszámolni.

Amennyiben a követelésminősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a követelés könyv szerinti értéke nem

haladhatja meg a nyilvántartásba vételi (devizakövetelés esetén az Szt. 60. § szerinti árfolyamon számított) értékét.

A költségvetési szerveknél a követelések értékelésére vonatkozó sajátosságok

A folyamatosan működő adósokkal szembeni követeléseket lejáratuk szerint tovább kell bontani legalább

- 90 napon belüli,
  - 91–180 napos,
  - 181–360 napos, és
  - 360 napon túli
- minősítési kategóriákra.

A követelések működési célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, a követelések felhalmozási célú támogatások bevételeire államháztartáson belülről, értékvesztés nem számolható el.

Azokat a követeléseket, melyek nem tartozhatnak az egyszerűsített követelés értékelési, illetve a kisösszegű követelések csoportos értékelési csoportjába, azokat egyedileg kell értékelni. Az egyedi értékelés során megállapított értékvesztést minden esetben dokumentálni kell. A követelések értékelésének menete a következő lehet:

- elsőnek ki kell választani azokat a követeléseket, melyeknél nem kerülhet sor értékvesztés elszámolására, tehát az értékvesztés összege nulla. Idetartoznak azok az esetek, amelyek még a mérleg-fordulónapig nem, de a mérlegkészítés időszakában kiegyenlítésre kerültek, illetve amelyeknek a mérlegkészítés időpontjáig nem járt le a fizetési határideje (ideértjük azokat az eseteket is, amikor az adós a fizetési kötelezettsége teljesítésére halasztást vagy részletfizetési lehetőséget kapott).
- a következő lépés azoknak a követeléseknek a kiválasztása, melyeknél dokumentumokkal igazolható a 100%-os értékvesztés megállapítása. Ilyenek lehetnek többek között:
  - = a felszámolási, végrehajtási eljárás során biztosan nem várható a követelés teljes megtérülése, de még az adott követelés nem számolható el behajthatatlan követelésként,
  - = az adós nem található, nem indítható ellene eljárás, de még itt sem lehet a behajthatatlanságot elszámolni,
- a következő lépésben azokat a követeléseket kell egyedileg értékelni, amelyek nem tartoznak az előbbi csoportokba. Ezekben az esetekben az adott követelés előtörténetének vizsgálata alapján kell, dokumentálható módon megállapítani az értékvesztés számszerűsített összegét. Például: a felszámoló, vagy a végrehajtó által adott olyan bizonylat, amely alapján várhatóan a követelésünk egy része biztosan nem térülhet meg. A követelés értékvesztését, ezekben az esetekben ennek a bizonylatnak az alapján kell elszámolni.

- azoknál a követeléseknél, melyeket az előző beszámolási időszakban is értékeltünk, azt kell vizsgálni, hogy az elmúlt időszak alatt történt-e változás a korábban elszámoláshoz viszonyítva.

Nem lehet értévesztést elszámolni a Magyar Államkincstár által vezetett fizetési számlák esetében.

A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök között kimutatott, a készletek és a követelések értékvesztésének elszámolása során akkor kell a különbözetet **jelentős összegűnek** tekinteni, ha az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték 10%-át, de legalább a százezer — forintot.

Az értékvesztéseket minden esetben dokumentálni szükséges (pl. felszámolási eljárás, végelszámolási eljárás, végrehajtás folyamatáról nyert információk).

Az értékvesztések elszámolása szabályozásánál a költségvetési szerveknek az előzőekben felsorolt esetekhez minden esetben hozzá kell rendelniük a tevékenységüket jellemző sajátosságokat, valamint az adott elszámolásokért felelős személyek megnevezését, és a végrehajtás határidőit.

4. Terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszairásának szabályai

A terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszairásának általános szabályai

Ha az előzőekben bemutatott leírások miatt az érintett eszközök könyv szerinti értéke alacsonyabb ezen eszközök eredeti bekerülési értékénél és az alacsonyabb értéken való értékelés (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az értékvesztés-elszámolás) okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, a leírásokat meg kell szüntetni (immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a már elszámolt terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az elszámolt értékvesztés összegének csökkentésével), – a megbízható és valós összkép érdekében – az eszközt piaci értékére, legfeljebb a nyilvántartásba vételkor megállapított, a bekerülési értékére, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére az egyéb bevételekkel szemben, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként vissza kell értékelni (visszairás). A terven felüli értékcsökkenés, az értékvesztés visszairását az üzleti év mérleg-fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.

Amennyiben az egyedi eszköz mérleg-készítéskori piaci értéke jelentősen meghaladja a könyv szerinti értékét, immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél a

terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékét, akkor a különbözet összegével csökkenteni kell az elszámolt terven felüli értékcsökkenés, az elszámolt értékvesztés összegét és az egyéb bevételekkel szemben. A különbözettel a könyv szerinti ért– a bekerülési érték összegéig, immateriális jószágnál, tárgyi eszköz éket az adott eszköz nyilvántartásba vételekor számításba vett értékéig a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékig – kell növelni (visszaírás összege). A visszaírás összege nem lehet több mint a korábban terven felüli értékcsökkenésként, értékvesztésként elszámolt összeg.

5. Értékhelyesbítés és visszaírásának elszámolási szabályai

A költségvetési szerveknek, ha az eszközeik esetében a piaci értékelés szabályait választják, akkor alkalmazniuk kell az értékhelyesbítésre vonatkozó szabályokat. Ennél a választásnál figyelemmel kell lenni arra a szabályra, hogy az immateriális javak és tárgyi eszközök esetében év végén nincs lehetőség terven felüli értékcsökkenés elszámolására év végi értékelés alapján. Így a piaci értékelést csak nagyon korlátozottan lehet alkalmazni.

Ilyen eszköz lehet:

– képzőművészeti alkotások.

A költségvetési szerveknek ezekben az esetekben – értelemszerűen – az Szt. 57. § (3) bekezdésében és 58. § (1), (5)–(9) bekezdéseiben foglaltakat kell alkalmazniuk.

6. Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelési szabályai

A külföldi pénzürtékre szóló eszköz, kötelezettség (kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség) forintértékének meghatározásakor a valutát, devizát a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon kell forintra átszámítani.

Ha Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket (kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket) kell forintra átszámítani, az átszámítást az Szt. 60. § (5) bekezdése szerinti módon kell elvégezni.

Ez esetben a valuta szabadpiaci árfolyamán – ennek hiányában, országos napilapban a világ valutáinak árfolyamáról közzétett tájékoztató adatai alapján –, a választott hitelintézet vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által jegyzett devizára átszámított értéket kell a hitelintézet által jegyzett deviza devizavételi és deviza eladási árfolyamának átlagán vagy a Magyar Nemzeti Bank, illetve az Európai Központi Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon forintra átszámítani.

Külföldi pénzürtékre szóló követelésre vonatkozó teljesítést az Áhsz. által előírt árfolyamon számított forintértéken kell nyilvántartásba venni. Külföldi

pénzértékre szóló kötelezettségvállalásra, más fizetési kötelezettségre vonatkozó teljesítést, ha az devizaszámláról devizában vagy valutapénztárból valutában történik, a valuta, deviza nyilvántartási árfolyamán kell nyilvántartásba venni. A forintért vásárolt valutában, devizában külföldi pénzértékre szóló kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség teljesítését a devizáért, valutáért ténylegesen fizetett forintértéken kell nyilvántartásba venni. Ha a kapott, fizetett összeg több mint a követelés, kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség könyv szerinti forintértéke, a különbséget a K354. Egyéb pénzügyi műveletek kiadási vagy B4092. Más egyéb pénzügyi műveletek bevételei rovatokhoz vezetett nyilvántartási számlákon kell nyilvántartásba venni. Ha a kapott, fizetett összeg kevesebb, mint a könyv szerinti forintérték, a különbséggel a követelés, kötelezettségvállalás, más fizetési kötelezettség összegét kell csökkenteni.

A külföldi pénzértékre szóló eszközök és források év végi értékelési munkamenete a következő:

- a külföldi pénzértékre szóló eszközök és források könyv szerinti értékének megállapítása;
- a fordulónapi érték meghatározása valamennyi külföldi pénzértékre szóló tételnél (részeselek, követelések, valutakészlet, deviza, számlán lévő deviza, források) külön-külön az Áhsz.-ben meghatározott árfolyamon;
- az árfolyam-különbözetek megállapítása valamennyi külföldi pénzértékre szóló tételre külön-külön (ez gyakorlatilag az előző két feladat különbsége);
- az értékelés során a könyv szerinti érték és az értékeléskori forintérték közötti különbséget az Szt. 60. § (3) bekezdése szerint összevontan kell elszámolni azzal az eltéréssel, hogy a lekötött bankbetétek, az egyéb pénzeszközök, valamint az egyéb eszközök, a kötelezettségek, és a passzív időbeli elhatárolások esetén külön-külön ki kell számolni az összevont árfolyam-különbözetet, és az egyes különbségek előjelétől függően kell azt elszámolni. Az Szt. hivatkozott szabálya azt jelenti, hogy amennyiben összevontan veszteség, egyenlegében a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai között árfolyamveszteségként, amennyiben összevontan nyereség, egyenlegében a pénzügyi műveletek egyéb bevételei között árfolyam-nyereségként kell elszámolni az árfolyam-különbözeteket.

A devizás értékelések során elvégzett számítások az év végi értékelés dokumentációját képezik.

III. A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése

Általános szabályok

A mérlegtételek értékelésének általános szabályaira az Szt. 46. §-át kell alkalmazni. Ennek megfelelően

- az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a

- vállalkozási tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn;
- az előző üzleti év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell;
  - az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a törvényben szabályozott esetek kivételével – egyedenként értékelni kell. A különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési (előállítási) áron, továbbá a FIFO módszerrel történő értékelés is alkalmazható;
  - a mérlegben kimutatott eredmény meghatározásakor, a mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, és amely a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált. Tartósnak minősül a könyv szerinti érték és a piaci érték különbözete, ha az múltbeli tények vagy jövőbeni várakozások alapján legalább egy évig fennáll. A különbözet tartósnak minősül – fennállásának időtartamától függetlenül – akkor is, ha az az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető.

A költségvetési szervek alkalmazhatják az eszközeik nyilvántartásánál a csoportos nyilvántartást.

Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközöket, készleteket csoportosan is nyilván lehet tartani. A csoportosan nyilvántartott eszközök esetén az értékelést külön-külön, csoportonként kell elvégezni. A csoportos értékelést addig lehet alkalmazni, amíg az egyedi eszköz nyilvántartási értékében elkülönült változás nem következik be.

Részletes szabályok

1. Immateriális javak és tárgyi eszközök

A mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével. Az értékhelyesbítést külön kell kimutatni az eszközök értékhelyesbítésének forrásával azonos összegben.

2. Készletek

A mérlegben a vásárolt készleteket a mérleg fordulónapján használatba nem vett vásárolt készletek bekerülési értékén kell kimutatni, csökkentve a már elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

A mérlegben a befejezetlen termelést, félkész termékeket, késztermékeket, növendék-, hízó- és egyéb állatokat a bekerülési értékén kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

3. Forgóeszközök között kimutatott értékpapírok

A mérlegben az értékpapírok között kimutatott hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt a bekerülési értékén lehet kimutatni mindaddig, amíg a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor várhatóan a névértéket és a felhalmozott kamatot megfizeti.

4. Követelések

A mérlegben a követeléseket a bekerülési értékén kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

5. Pénzeszközök

A mérlegben a pénzeszközöket a mérleg fordulónapján a pénztárban lévő, a fizetési számlához kapcsolódó számlakivonatban szereplő értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt értékvesztéssel, növelve az értékvesztés visszaírt összegével.

6. Időbeli elhatárolások

Az aktív és passzív időbeli elhatárolásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

7. Saját tőke

A saját tőkébe tartozó forrásokat a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

8. Kötelezettségek

A kötelezettségeket a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A jelen szabályzat – visszamenőleges hatállyal - 2020. július 1-jén lép hatályba. A tárgyra vonatkozó minden korábbi szabályozás hatályát veszti.

Kelt: 2020. szeptember 9.

Jóváhagyja és hatályba lépteti:

Jeszenka Ildikó
kancellár

Simonné Szerdai Zsuzsanna
főigazgató

MEGISMERÉSI NYILATKOZAT

Jelen szabályzat tartalmát a mai napon megismertem, az abban foglaltakat munkaköröm ellátása során kötelező érvényűnek tartom.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kelt: .....